

OSNUTEK ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

MEDSEBOJNA RAZMERJA V ZDRUŽENEM DELU

a) Delovno razmerje

Delovno razmerje vsak sklence svobodno, enakovredno in pod enakimi pogoji. Splošna pogoja sta starost 15 let in splošna zdravstvena zmožnost za delo. Nihče ne more pričeti delati, v kolikor prej ni sklenil delovnega razmerja. Delovno razmerje se sklence, ko je delavec pisмено izjavil, da sprejema samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev, samoupravne splošne akte, ki urejajo medsebojna razmerja ter druge akte, ki določajo pravice, obveznosti in odgovornosti, ter statut. Vsakemu delavcu morajo biti navedeni akti vročeni.

Oblike delovnega razmerja glede na čas, za katerega se sklence delovno razmerje, ostajajo nespremenjene. Novo je, da se s pripravnikom sklence delo za določen čas, in da v primeru, da po končanem pripravništvu ni delovnega mesta, razmerje preneha.

Delavec mora biti razporejen na delovno mesto, ki ustreza njegovi izobrazbi oziroma delovni zmožnosti. Začasne in trajne premestitve ter premestitve med TOZD so še vedno mogoče, v okviru določil ustreznih samoupravnih aktov.

b) Določanje pravic, obveznosti in odgovornosti

Delavci s sporazumom oziroma splošnim aktom določijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri delu. O pravicah, obveznostih in odgovornosti odločajo neposredno voljeni organi upravljanja. Za odločanje

o odgovornosti in za kršitve delovnih obveznosti se ustanovi posebna neposredno voljena disciplinska komisija.

Delovni čas je 42 ur tedensko. Delovni teden traja najmanj 5 delovnih dni.

Iz osnutka izhaja zagotovitev socialne in materialne varnosti delavcev, pravica do odmora in počitka, do varstva pri delu. Lastnost delavca ne preneha delavcu zaradi odslužitve JLA ali opravljanja javnih funkcij.

c) Odgovornost za izpolnjevanje obveznosti

Za izpolnjevanje delovnih obveznosti so delavci odgovorni disciplinsko in materialno.

Sam osnutek zakona določa, katere kršitve so hujše in za katere je mogoče izreči denarno kazen, dopolniti pa jih bomo morali še v svojih samoupravnih aktih.

Za kršitev delovne obveznosti se kršilcem izreče eden od naslednjih ukrepov:

- opomin,
- javni opomin,
- razporeditev na drugo delovno mesto,
- denarna kazen,
- prenehanje delovnega razmerja.

Novo je, da je disciplinska komisija oblikovana za celo delovno organizacijo ter da mora biti določeno število članov izvoljenih na predlog zbora združenega dela skupščine občine.

Zakon že sam določa, kdo lahko uvede oziroma zahteva postopek, zahteva mora biti vročena delavcu, o njej pa mora dati mnenje tudi osnovna

organizacija sindikata. Na drugi stopnji pa bi o kršitvi odločal delavski svet, v kolikor za lažje kršitve ne bomo pooblastili v aktih drugega samoupravnega organa.

Vsak, ki pri delu ali v zvezi z delom povzroči namenoma ali iz skrajne malomarnosti škodo, mora škodo v celoti povrniti. Če delavec ne pristane na povrnitev, TOZD začne

odškodninski postopek na sodišču združenega dela. S samoupravnim aktom se lahko določi tudi pavšalne odškodnine, če škoda vpliva na delovni proces in izpolnjevanje obveznosti drugih delavcev, pa ni mogoče ugotoviti natančnega zneska škode. Samoupravni akt določi kdaj se uveljavlja pavšalna odškodnina ter

UPRAVLJANJE DRUŽBENIH SREDSTEV

Družbena sredstva so materialna osnova za ohranitev in razvoj socialistične družbe ter socialističnih samoupravnih odnosov. Ustava in zakoni določajo pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev do družbenih sredstev. So materialni pogoj za delo delavcev in materialna osnova uresničevanja funkcij samo-

upravnih interesnih skupnosti in drugih organizacij ter skupnosti, zato na njih nihče ne more pridobiti lastninske pravice.

Delavci imajo pravico in obveznost, da uporabljajo družbena sredstva ter z njimi razpolagajo v skladu z njihovo naravo in namenom; imajo pravico in obveznost, da

upravljajo sredstva v svojem, skupnem in splošnem interesu; da jih čuvajo, zavarujejo ipd. Vse družbene pravne osebe imajo razpolagalno pravico glede družbenih sredstev, s katerimi upravljajo. Neodplačno ni mogoče odtujiti produkcijskih, delovnih in sredstev skupne porabe.

III. del zakona obravnava

SAMOUPRAVNO ORGANIZIRANJE ZDRUŽENEGA DELA

Pravica in dolžnost delavcev je organizirati TOZD:

— če je del, ki se organizira kot TOZD, delovna celota,

— če se rezultat dela da izraziti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu,

— če lahko delavci uresničujejo svoje družbeno-ekonomske in druge samoupravne pravice.

TOZD se mora organizirati, če so izpolnjeni pogoji. Ena TOZD ne more obstojati, ampak se mora organizirati kot delovna organizacija brez TOZD.

Pobudo za organiziranje dajo lahko družbeno-

politične organizacije, družbenopolitične skupnosti, samoupravni organi — pogoje ugotovi zbor delavcev, o ustanovitvi pa odločijo delavci z referendumom.

TOZD ni neka stalna oblika, pač pa se prilagaja pogojem. Lahko se izloči iz delovne organizacije, lahko se združi z drugo TOZD, vendar v skladu z določbami zakona in po postopku, ki ga določa zakon. Zakon tudi določa, kdaj TOZD preneha.

Delovna organizacija je obvezna oblika združevanja TOZD — je samoupravna organizacija de-

komisijo, ki o taki odškodnini odloča.

Če delavec pretrpi škodo pri delu ali v zvezi z delom, lahko zahteva povrnitev od TOZD.

d) Varstvo pravic

Delavec ima pravico zahtevati varstvo svojih pravic. Zahtevo vloži v 30 dneh od dneva, ko je zvedel za kršitev oz. od dneva vročitve odločbe, s katero je bila kršena njegova pravica.

Pristojni organ mora o delavčevi zahtevi odločiti v 15 dneh. Delavec ima pravico biti navzoč, ko se razpravlja o njegovi zahtevi, organ pa mora pred odločitvijo zahtevati mnenje sindikalne organizacije.

e) Prenehanje delovnega razmerja

Oblike prenehanja delovnega razmerja so ostale iste kot doslej.

Zaradi združitve TOZD ali tehnoloških izboljšav delavcu ne more prenehati delovno razmerje.

1. SPLOŠNI PODATKI

Prvo polletje letošnjega leta je za nami. V tem obdobju je bila v glavnem zaključena pomladansko letna sezona, ter nam tako poslovni rezultati, prikazani v tem materialu, dajo tudi dejansko sliko uspešnosti naših prizadevanj od zamisli in idej preko priprave, organizacije proizvodnje in same proizvodnje do končne prodaje naših delovnih rezultatov v omenjeni sezoni.

Obravnavano obdobje je tudi začetek srednjeročnega obdobja 1976—1980, za katerega smo tudi v naši delovni organizaciji po razpravi na zborih delavcev, sprejeli srednjeročni program razvoja. S tem programom so dane osnovne smernice nadaljnega razvoja TOZD, nakazani pa so tudi pogoji poslovanja in na osnovi tega predvidena rast števila zaposlenih, količinskega obsega poslovanja in tudi celotnega dohodka.

V duhu srednjeročnega plana smo na zborih delavcev sprejeli tudi letni plan, oziroma »Letni poslovni sporazum« (LPS) TOZD-ov in SSSS za leto 1976. Pri ugotavljanju uspešnosti poslovanja primerjamo dosežene rezultate s planiranimi v LPS, poleg tega pa tudi z doseženimi v prvem polletju 1975. Pri primerjavi pa moramo upoštevati tudi spremembe, katere so nastale v letošnjem letu zaradi »Zakona o zavarovanju plačil« in »Zakona o ugotavljanju celotnega dohodka«. Namreč po določilih omenjenega zakona, se v celotni dohodek upoštevajo vsa realizacija, katere je že plačana ali pa imamo zavarovano z instrumenti zavarovanja, pri tem pa moramo pokriti vse stroške poslovanja, torej tudi tiste stroške, kateri so nastali iz neplačano ali nezavarovano realizacijo.

Ugodno lahko ocenimo nove predpise glede zavarovanja plačil, saj so se s tem občutno zmanjšale naše terjatve do upnikov, zboljšala se je likvidna sposobnost naše tovarne, ter tako tekoče porav-

navamo tudi vse naše obveznosti. Sprememba predpisa o ugotavljanju dohodka, pa je občutna tudi pri poslovnih rezultatih naše delovne organizacije, kar je razumljivo za prehodno obdobje — leto 1976. Po podatkih konec junija smo imeli neplačane in nezavarovane realizacije za 29.221 tisoč din, torej tudi za tak znesek je ostanek dohodka I manjši, kot pa, če bi ga ugotavljali po prej veljavnih predpisih.

Med pomembnimi dogodki moramo omeniti tudi razpravo o osnutku »Zakona o združenem delu«, ki je potekala v naši delovni organizaciji v mesecu maju in juniju, vzporedno z analizo uresničevanja samoupravljanja. Na teh razpravah je bila sedanja organiziranost temeljnih organizacij in ekonomskih odnosov med njimi ugodno ocenjena, potrebno pa bo dopolniti naš »Samoupravni sporazum o združitvi TOZD-ov in SSSS v DO« z novostmi, ki jih prinaša nov zakon in pa sam razvoj naše delovne organizacije.

Medsebojno poslovanje med TOZD in SSSS je potekalo v smislu SS o združitvi, letnega poslovnega sporazuma in ostalih internih predpisov. V naslednjem delu poročila so prikazani doseženi rezultati po posameznih TOZD-ih, tako glede količinskega obsega, kot tudi vrednostih pokazateljev.

2. POSLOVNI REZULTATI PO TOZD-ih

2.0 TOZD

PROIZVODNJA OBUTVE

Osnovna dejavnost je proizvodnja vseh vrst obutve in sestavnih delov za obutev. V prvem polletju smo izdelali 1.098.357 parov obutve, kar pomeni 101% izpolnitve polletnega operativnega plana ali 55% letnega plana. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta pa smo letos izdelali 8% več parov. Pri

tem pa moramo ugotoviti, da je bila letošnja proizvodnja po vložnem delu manj zahtevna, saj je korigiranih parov letos 9% manj.

Za opravljanje omenjene proizvodnje, je bilo zaposlenih v poprečju 966 delavcev, kar je 1% manj kot preteklo leto, oziroma 2% manj kot je bilo planirano z letnim planom.

Produktivnost dela, izračunana na korigirane pare po vložnem delu je bila za 3% nižja, kot pa v drugi polovici leta 1975. Primerjava z drugim polletjem je tu iz razloga, ker je sprememba normativov začela veljati s 1. 7. 1975.

Tako je bilo izdelanih v tem obdobju 6,94 korigiranih parov na dan na zaposlenega, v obdobju januar-junij pa le 6,67 korigiranih parov.

Pri izdelavi proizvodnje je bilo 2,19% defektnih parov. V primerjavi s planiranim normativom so posamezne delovne enote na tem področju ustvarile prihranek. V programu razvoja smo z letnim sporazumom predvideli 1% znižanja proizvodnih stroškov. V prvem polletju je bil ta plan presežen, saj višina znižanja planirane proizvodne lastne cene znaša 1,61%.

Celotni dohodek TOZD, je znašal 200.058 tisoč din, kar je 8% več kot v enakem obdobju 1975, z enakim odstotkom se je povečal tudi dohodek. Ostanek dohodka pa je letos skoraj za polovico manjši, to pa iz razloga novega načina ugotavljanja dohodka. Za osebne dohodke je bilo porabljenih 27% več kot v polletju 1975, poprečni neto OD za 182 ur pa je bil dosežen 3.771 din.

Letni plan investicij je bil le minimalno realiziran, saj so bili šele koncem polletja znani predpisi o uvozu proizvodne opreme, prav ta pa je pretežni del investicijskega programa za obravnavani TOZD.

2.1. TOZD POLIURETAN IZDELKI

Proizvodnja poliuretanskih podplatov in polpodplatov je bila v letošnjem prvem polletju 66% večja kot lansko prvo polletje. Operativni plan proizvodnje je bil dosežen 109% oziroma izdelanih je bilo 2.784.289 parov podplatov in polpodplatov. Povečan obseg proizvodnje je posledica realiziranih investicij v lanskem letu, ko sta bila nabavljena dva stroja za brizganje podplatov. Dosežena proizvodnja v prvem polletju pa predstavlja 56% planirane količine z letnim planom.

Poprečno število zaposlenih je bilo 177 delavcev, kar je 49% več kot v polletju 1975, oziroma 7% manj od predvidenega števila v LPS.

Produktivnost dela, izračunana na korigirane pare po vložnem delu, pa je tudi v tem TOZD-u za 3% nižja, kot je bila dosežena v drugem polletju 1975, ko je bilo 106 korigiranih parov podplatov izdelanih na dan na zaposlenega, letos pa le 103 pare.

Pri poteku proizvodnje je bilo za obravnavano obdobje doseženo tudi znižanje planiranih stroškov za 2,83% od proizvodnje lastne cene. To je več kot je predvideno v programu varčevanja, kar je seveda ugoden rezultat, vendar pa moramo pri tem tudi ugotoviti, da se je število reklamacij od naših kupcev v zadnjem času močno povečalo. Dodatni stroški teh reklamacij bodo seveda zmanjšali prihranjenost vrednosti, poleg tega pa bo potrebno storiti vse, da se te pomanjkljivosti čim preje odpravijo.

Celotni dohodek TOZD je bil dosežen v višini 77.631 tisoč dinarjev, kar pomeni 91 odst. več kot v polletju 1975, dosežen dohodek pa je v 29 odst. povečanju. Ostanek dohodka je tudi za ta TOZD skoraj polovico manjši, zaradi že omenjenih sprememb

pri ugotavljanju dohodka. Za osebne dohodke je bilo porabljenih 80% več sredstev, poprečni osebni dohodek na zaposlenega pa je znašal 3.726 din, kar je 19% več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Letni investicijski plan je bil v tem TOZD-je v obravnavanem obdobju realiziran v višini 90%. Nabavljena je bila dodatno potrebna proizvodna oprema, predvidena v letnem planu.

2.2. TOZD GUMOPLAST

Pri proizvodnji gumi podplatov in izdelkov plastike v obravnavanem obdobju nismo dosegli vidnejšega napredka, saj 903634 parov gumi podplatov, kolikor smo jih izdelali, pomeni enako količino kot leto prej, korigiranih komadov izdelkov iz plastike pa smo izdelali 12% manj, ali 1.269.585. Prehodno pomanjkanje naročil za gumi podplate in težave z oskrbo materiala sta bila glavna vzroka za tako stanje.

Pri številu zaposlenih tudi beležimo zmanjšanje za 6%, tako da je bilo poprečno stanje 97 delavcev. V drugem polletju pa se bo povečalo, ker je bila zaključena investicija v barvarno, ter bodo tako gumi podplati v tem TOZD dokončno izdelani.

Tudi produktivnost, izračunana na korigirane enote po vložnem delu, je bila letos za 9% nižja, kot drugo polletje 1975. Tako je bilo letos izdelanih na dan na zaposlenega 111 korigiranih enot, preteklo leto pa 122.

Ugoden rezultat je bil dosežen pri znižanju planiranih stroškov, saj so bili dejanski stroški za 4,43% nižji, torej v okviru programa varčevanja presegajo predvideni znesek z letnim planom.

Celotni dohodek TOZD-a je bil dosežen v višini 19.216 tisoč dinarjev, kar je 7% manj

POSLOVNI REZULTATI PRVEGA POLLETJA 1976 - KAZALCI USPEŠNOSTI

Naslov podatka	TOZD OBUTEV			TOZD POLIURETAN			TOZD GUMOPLAST		
	30.6.75	30.6.76	Index	30.6.75	30.6.76	Index	30.6.75	30.6.76	Ind.
1. CELOTNI DOHODEK - fakt.real.	184.410	209.555	114	41.007	78.446	191	20.885	19.600	94
v 1000 din - plač.real.	-	200.058	108	-	77.631	189	-	19.216	92
2. DOHODEK - fakt.real.	37.100	49.542	134	7.496	10.492	140	5.244	5.328	102
v 1000 din - plač.real.	-	40.045	108	-	9.677	129	-	4.944	94
3. KAZALCI USPEŠNOSTI:									
3.1. Dohodek na del. - fakt.real.	38.129	51.285	135	62.992	59.277	94	50.913	54.928	108
- plač.real.	-	41.454	109	-	54.672	87	-	50.969	100
3.2. Dohodek v prim. - fakt.real.	51%	56%	110	24%	31%	129	45%	44%	98
z upor. sredstvi - plač.real.	-	45%	88	-	29%	121	-	41%	91
3.3. Akumulacija v - fakt.real.	26%	34%	131	80%	75%	94	64%	73%	114
primer. z doh. - plač.real.	-	23%	88	-	74%	92	-	72%	113
3.4. Brutto OD na delavca	23.991	30.598	128	27.521	33.220	121	28.282	35.392	125
3.5. Poprečni neto OD za 182 ur	3.085	3.771	122	3.132	3.726	119	3.400	4.332	127
4. ŠTEVILO ZAPOSLENIH	973	966	99	119	177	149	103	97	94

Januar - junij 1976

od prvega polletja 75, dosežen dohodek pa je manjši za 6%. Tako je tudi ostanek dohodka občutno nižji, saj dosežen predstavlja 23% lanskoletnega. Tako pri ostalih TOZD-ih je tudi tu prisoten vpliv novih predpisov o ugotavljanju celotnega dohodka. Za osebne dohodke je bilo porabljenih 25% več sredstev, poprečni netto osebni dohodek za 182 ur pa je bil dosežen v višini 4.332, kar je 27% več kot v prvem polletju 1975.

Letni investicijski plan je bil realiziran v višini 60%. Največji del investicijskega zneska je bilo porabljeno še za dodatno opremo barvarne in prekoračenje gradbenih del pri barvarni.

2.3. TOZD IZDELAVA ZGORNJIH DELOV TRBOVLJE

Proizvodnja vseh vrst zgornjih delov za obutev je osnovna dejavno. V obravnavanem obdobju smo izdelali 261.160 parov zgornjih delov, kar predstavlja 100% izpolnjen plan, oziroma 26% več parov kot v prvem polletju 1975. Neugoden pa je podatek, da je bilo letos 5% manj parov izdelanih korigiranih po vložnem delu, kar pomeni, da je bil proizvodni program enostavnejši glede vložnega dela.

Število zaposlenih je po poprečnem stanju 329 delavcev, kar je 10% več kot leto prej, oziroma od predvidevanj v letnem planu.

Produktivnost, izračunana na korigirane pare po vložnem delu se je v primerjavi z drugim polletjem 1975 povečala za 3%, kar lahko ugodno ocenimo. V primerjavi s produktivnostjo v TOZD Proizvodnja obutve pa je še vedno za 5% nižja, oziroma na zaposlenega na dan je izdelano 6,34 korigiranih parov.

Pri znižanju planiranih stroškov ni bila dosežena višina 1%, kot imamo v programu varčevanja, pač pa znaša prihranjena vrednost

0,88% od proizvodne lastne cene.

Celotni dohodek TOZD-a je bil dosežen v višini 28.362 tisoč dinarjev, kar je 1% več kot v polletju 1975, dosežen dohodek pa je večji za 10%. Ostanek dohodka je vsled novih predpisov v tem TOZD-u manjši za 74%. Za osebne dohodke je bilo porabljenih 28% več sredstev kot leto prej, poprečni netto osebni dohodek za 182 ur pa je znašal 3.174 dinarjev ali 25% več kot v obdobju januar-junij 1975.

Tako kot v TOZD Obutev je bil tudi tu realiziran neznoten del investicijskega plana. Sedaj so že poznani predpisi o uvozu opreme, ter je že v teku realizacija planiranih investicij — zamenjave in dopolnitve proizvodnje opreme.

2.4. TOZD PRODAJNA ORGANIZACIJA

Osnovna dejavnost je prodaja proizvodnje vseh proizvodnih TOZD-ov in naših kooperantov. V obravnavanem obdobju je bilo prodanih 1.379.457 parov v lastni trgovski mreži, kar je 4% več kot leto prej, izvozili pa samo 846.064 parov, kar je 39% več kot leto prej. Posebej velja poudariti, da se je izvoz na konvertibilno področje povečal od 251.617 parov v obdobju januar-junij 1975, na 561.643 parov, kar pomeni index 223. Tako je ta izvoz že dosegel višino 3.424.000 \$, kar je pomemben delež naše delovne organizacije k izravnavi zunanje trgovske plačilne bilance.

Struktura prodaje po dobaviteljnih trgovskega blaga pa je sledeča:

	Vrednosti v 1000 din	
1. TOZD OBUTEV	207.956	43,58
2. TOZD PUR	69.676	14,60
3. TOZD GUMOPLAST	15.134	3,17
4. KOOPERANTI	172.307	36,10
5. SERVIS	12.182	2,55
6. SKUPAJ	477.255	100

Struktura prodaje po prodajnih kanalih pa je sledeča:

	Vrednosti v 1000 din	
1. Lastna trgovska mreža	241.283	50,56
2. Izvoz	119.653	25,07
— konvertibilni	67.991	14,25
— kliring	51.662	10,82
3. Ostali kupci v državi	104.137	21,82
4. Servis	12.182	2,55
5. Skupaj	477.255	100

Pri stopnjah prispevka posamezne vrste realizacije k ostanku dohodka (na osnovi fakturirane realizacije) pa ugotavljamo, da se je znižala, to predvsem pri izvozu na konvertibilno področje, ki pa zaradi občutnega povečanja tega izvoza vpliva, da je tudi skupna stopnja nižja. Večji ostanek dohodka (ugotovljen po fakturirani realizaciji) je torej posledica povečanega obsega poslovanja.

Število zaposlenih je bilo v poprečju 625 delavcev, kar je 5% več kot preteklo leto, v primerjavi s predvidevanji za letošnje leto pa 3% manj.

Produktivnost se spremlja pri prodaji v poslovalnicah, kjer lahko ugotavljamo, da je bilo prodanih 13% več parov (pari za prvo polletje so zmanjšani za prodajo 110.700 parov natiakačev), za to prodajo pa je bilo 6% več vložnega dela. Torej storilnost se je povečala za 6%.

Pri znižanju planiranih stroškov tudi tu ugotavljamo prihranek, kateri presega predvideno višino v programu varčevanja.

Ker TOZD opravlja prodajo za vse ostale, so tudi zaloge trgovskega blaga, ki predstav-

ljajo 64% vseh zalog, izkazane v tem TOZD-u. Pri vrednostnem gibanju teh zalog, moramo ugotoviti, da so izredno povečale v mesecu aprilu in maju, da pa so konec junija v parih enake kot junija 1975, vrednostno pa so 16% višje. Tudi obrat zalog v poslovalnicah je letos malenkostno večji kot leto prej.

Celotni dohodek je bil dosežen v višini 460.560 tisoč din, kar je 28% več kot v polletju 1975, dohodek pa je večji za 21%. Pri ostanku dohodka ugotavljamo zmanjšanje za 30%, kar je posledica novih predpisov. Za osebne dohodke je bilo porabljenih 20% več sredstev, poprečni netto osebni dohodki za 182 ur pa so znašali 4.282 din, kar je za 25% več kot leto prej.

V obravnavanem obdobju so tekle adaptacije poslovalnic v Vršcu, Kosovski Mitrovici, Rijeki, Zenici, Sarajevu in Ptujju, odprt pa je bil nov lokal v Bernardinu. Za ta investicijska dela je bilo porabljenih v obravnavanem obdobju 67% planiranih sredstev z letnim planom.

2.5. SAMOUPRAVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Opravljanje skupnih zadev za potrebe združenih TOZD je osnovna naloga SSSS. Rezultati tega dela so povezani oziroma vključeni v doseženih rezultatih posameznih TOZD-ov, saj je delo strokovnih služb tesno povezano s potekom proizvodnje in prodaje v TOZD-ih.

Število zaposlenih je bilo v poprečju 518 delavcev, kar je 8% več kot prej. To povečanje je posledica nadaljnega

širjenja orodjarne, katere dejavnost postopno preoblikuje na pravo proizvodnjo.

Celotni dohodek, to je realizacija uslug SSSS za TOZD-e, je znašal 103.412 tisoč din, kar je 34% več kot pred letom, dohodek pa je večji za 36%. Porabljena sredstva za osebne dohodke so bila večja za 25%, poprečni netto osebni dohodek za 182 ur pa je znašal 4.155 din, oziroma je za 21% večji kot v prvem polletju 1975.

Z letnim planom predvidene investicije so bile v tem obdobju realizirane v višini 30%, pri tem je bil največji del opreme za orodjarno.

3. POSLOVNI REZULTATI DO PEKO

3.0. Zaposlenost

Število zaposlenih v delovni organizaciji je bilo v poprečju 2.712 delavcev, kar je 5% več kot pred letom, oziroma 3% manj od letnega plana.

3.1. Proizvodnja in produktivnost

V pregledu doseženih rezultatov po posameznih TOZD-ih je prikazan količinski obseg proizvodnje, enaki podatki veljajo tudi za delovno organizacijo kot celoto. Zaskrbljujoč je padec produktivnosti skoraj v vseh TOZD-ih, verjetno bo prav na tem področju v prihodnjem obdobju vložiti še več znanja in sposobnosti.

3.2. Oskrba s surovinami

Pri oskrbi s surovinami je bila tudi v tem obdobju težnja k povečanju cen, kar ima za posledico negativni vpliv na ostanek dohodka. Sprememba predpisov glede uvoza materiala je šla v smer vežave uvoza za izvoz, prav zato pa je bilo tudi nujno povečanje izvoza, da je bila proizvodnja lahko oskrbovana s potrebnimi surovinami-materiali iz uvoza.

Glede povečane oskrbe z materialom, pa je bilo tudi v tem obdobju nekaj težav, predvsem objektivnega značaja, katere so povzročale zastoj v proizvodnji.

Pri ugotavljanju razlike med nabavno ceno in stalno ceno ugotavljamo v prvem (Nadaljevanje na 4. strani)

TOZD TRBOVLJE			TOZD MREŽA			SSSS			DO PEKO		
30.6.75	30.6.76	Index	30.6.75	30.6.76	Index	30.6.75	30.6.76	Index	30.6.75	30.6.76	Index
28.507	29.117	102	358.612	483.896	135	77.327	109.297	141	710.748	929.911	131
-	28.362	99	-	460.560	128	-	103.412	134	-	889.239	125
8.858	10.532	119	27.956	51.676	185	18.822	25.522	136	105.476	153.092	145
-	9.777	110	-	33.906	121	-	25.522	136	-	123.871	117
29.527	32.012	108	46.828	82.682	177	39.213	49.270	126	41.009	56.450	138
-	29.717	101	-	54.250	116	-	49.270	126	-	45.675	111
63%	62%	98	11%	15%	136	-	-	-	25%	29%	116
-	58%	92	-	10%	91	-	-	-	-	23%	92
21%	21%	100	34%	47%	138	-	-	-	31%	38%	123
-	15%	71	-	26%	76	-	-	-	-	27%	87
21.613	25.149	116	29.792	35.682	120	29.804	37.326	125	26.480	32.736	124
2.530	3.174	125	3.434	4.282	125	3.423	4.155	121	3.178	3.915	123
300	329	110	597	625	105	480	518	108	2.572	2.712	105

NIJE SVE RELATIVNO

Pod ovim naslovom izašao je članak u DELU 2. jula, izpod pera Borisa Leniča. U njemu hoće prikazati varljivu ocenu privrednog položaja tekstilne i kožarske industrije. Članak objavljujemo u celini, kao i odgovor, kojeg je podao Božidar Meglič.

Nema sumnje da smo Jugosloveni — pa i Slovenci u poslednje vreme ne zaostajemo — veliki majstori riječi. Sposobni smo sa nekoliko riječi ili pak samo sa jednom sasvim sakriti vatru iako se iz nje već jako dimi. To naše sakrivanje riječima nemali broj puta tako je stvarno pa da i sami verujemo.

Kad su delegati republičkog odbora radnika tekstilne i kožarske industrije razpravljali o poslovanju u svojim granama, u prošloj i u prvom kvartalu ove godine, pomagali su se obširnom informacijom, koju je izradio izvršni odbor udruženja OOUR kožarsko preradivačke industrije kod privredne komore. Zanimljiviji je svakako dio koji govori o ovogodišnjem prvom kvartalu.

Kožarsko preradivačka industrija — kako navodi gradivo — je u pet meseci povećala proizvodnju (gledano na prošlogodišnje razdoblje) za 2,6 %, što znači pored povećanja zaposlenosti od 3,3 %, da je produktivnost za 0,7 % manja nego u prošlogodišnjem razdoblju. Ako usporedjemo samo oba meseca maja, ovogodišnji je gledano na proizvodnju samo 85,1 % prošlogodišnjeg. I još produktivnost: ta je već 16,6 % niža od one u maju 1975. Malo se potrošači interesuju za teškoće kožarsko preradivačke industrije i kupuju sve manje. Zalihe se nagomilavaju. Za prva četiri meseca zalihe su za 16 % veće nego lanjske. Odlučniji je korak bio: dosegnut kod osobnog dohotka: ta je bio marta ove godine za 22 % već nego prošlogodišnji istog meseca.

Na čelu svih tih brojeva stoji ona ista »naša sposobnost«. Doslovce piše ovako: Proizvodnju kožarsko preradivačke industrije u ovogodišnjih pet meseci možemo oceniti relativno ugodno.

Ko to razume, nek pomogne! U školi su nas učili — pa od tada nije tako dugo pa se stvari još nisu promenule — približno ovako: dobro privredjivati znači podizati produktivnost, pored manjeg broja zaposlenih napraviti više i to sve prodati. Pa ova možemo uključiti i to da osobne dohodke delimo zavisno od uspešnog privredjivanja, a ne tako da jih povećavamo zato što to svi čine ili zato što je život skup.

Ali ipak će verovatno zec biti u onoj čarobnoj riječi »relativno« ugodno. Prava je riječ da nam kaže sve ili ništa, kako koželi ili kako kome više odgovora. Ta je riječ u našem slučaju već previše »teška«. Čitaoca, posebno ako

je još to kožarski radnik, na početku preuzima zadovoljstvo. Zatim dolaze one dosadne brojke. Jedna za drugom jedna crnija od druge. I prva rečenica, kojoj »relativnost« daje moć, počinje se polako topiti. Polako i sigurno prva se rečenica preobražava u šuprotnost i na kraju brojki nemožemo doći do drugog zaključka nego da je privredjivanje u prvom kvartalu 1976 vrlo slabo, čak i kritično.

»Relativnu ugodnost« pa su tvorcji očigledno opravdali na

RELATIVNA MJERILA

Nema sumnje da svi Jugosloveni nismo majstori riječi. To nam dokazuje i drug Boris Lenič u članku NIJE SVE RELATIVNO, koji je bio objavljen u DELU petak 2. jula 1976 na trećoj strani.

Sa svojim nepotpunim prikazivanjem privrednog stanja kožarsko preradivačke industrije, koje izvire iz nepoznavanja i upotrebljavanja relativnih mjerila, izkrivio je pravu sliku stanja u toj grani, ujedno nije nakazao odgovajućih rešenja, što bi gotovo značilo suviše očekivati.

Kožarsko preradivačka industrija deo je cele privrede, pa je prema tome obavezno da se tendencije privredjivanja adražavaju i u njoj. Ako je cela proizvodnja u prvih pet meseci, zbog više ili manje poznatih uzroka opala za 1,8 %, znači da je uspeh u toj grani porast od 2,6 % i ako je zaposlenost povećana za 3,3 % pa je zbog toga produktivnost pala za 0,7 %, međutim dok je u celoj proizvodnji produktivnost opala za 1,8 % (uspoređujući prvih pet meseci prošle godine, po informacij izvršnog odbora udruženja OOUR kožarsko preradivačke industrije kod Privredne komore Slovenije, koju navodi drug Lenič). Kod produktivnosti valja još posebno naglasiti da u poredjivanju sa evropskim svetskim nivoem ne zaostajemo već naprotiv u obučarskoj industriji dohvatamo sam vrh evropske produktivnosti što dokazuju vrlo dobri rezultati u izvozu. Podaci iz gradiva, izvozimo 7,9 % ukupnog izvoza industrijske robe a uvoz je znatno manji i iznosi 3 %. Pored toga moramo uzeti u obzir i velike carinske dražbine koje su se baš ove godine znatno povećale i dostižu čak 35 %, za opremu čak 50 posto, amedjutim je izvozna premija tek 16 %.

U navedenom gradivu posebno naglašeno da je mesec ma jnerealna za usporedjivanje jer se je lanjske godine baš u tom mesecu proizvodnja koja ima sezonski značaj vrlo podigla (za 20 % uspoređujući proseki 1975 godine) pa zato nije realno bilo ni za očekivati rasta proizvodnje u tom mesecu, već njen realan pad a samim tim i pad pro-

račun drugih grana industrijske proizvodnje koje su još u većem škripcu. Samo utvrđivanje da je netko još slabiji ne pomaže ništa.

I tako se čini da prva rečenica nije optimistička ocena, pokus psihičke pripreme čitaoca gradiva na udarce, koje u nastavku donose brojevi, već svojevrsno zavodjenje koje u nastavku brojeva još povećava moć udarca i tvrdo tle. Nije čudo ako se nekome čak i čini da je to nedostojno izigravanje ljudi kojima je gradivo namenjeno. A to nisu samo sindikalni i drugi funkcioneri već svi oni radnici te grane.

duktivnosti. Možemo zaključiti da mesec ma jnije ni reprezentativan.

Osobni dohotci porasli su za 22 % što zaostaje za porastom životnih troškova još uvek su za 8,2 % (po podacima iz gradiva) niži od proseka cele industrije. Za tim

osobnim dohotkom zaostaje samo još tekstilna i drvena industrija. Zbog toga što je kožarsko preradivačka industrija radno intenzivnija i zbog toga što ima više dražbin izračunatih na radnika razumljivo je da je ta grana više opterećena nego radno manje intenzivne grane.

U gradivu ima još mnogo preciznije obradjenih podataka, već nije moja namera prepisivanje celog gradiva, već bi želeo upozoriti na neprihvatljiv odnos druga Leniča do pisanja o problemima koje premalo poznaje ili jih ne razume. Sa njegovim komentarem pa su otvorila pitanja cele slovenačke delatnosti a posebno radnika kožarsko preradivačke grane, koji se pitamo zbog čega naši naponi nisu primerno društveno nagradjeni sa primernim doprinosom koji bi nam dao potstrek za veće radne napore da bi postali rezultati iz ocene »relativno ugodno« ocenjeni kao vrlo uspešni. Za takve uspehe pa je pored našeg tvrdog rada potrebno još to da sviu našem društvu daju svoj doprinos u izgradnji vanju samoupravnog društvenog i ekonomskog sistema.

Na kraju nemožemo predvideti neistinitih sudbi i riječi koje navodi drug Lenič koji se je postavio za radnike kožarsko preradivačke grane na žalost na pogrešnu stranu.

Božidar Meglič

IZVEŠTAJ

o donetim zaključcima
5. sednice RS OOUR Mreža
od 23. 6. 1976

1. Usvojen je izveštaj o realizaciji zaključaka 4. sednice.

2. Sa 5. 7. 1976 usvojen je predlog o sezonskom sniženju cena, koje obuhvata 120.539 pari obuće u iznosu od ispod MPC 4,710.846 din.

3. Svima zaposlenima u OOUR Mreža za vreme prvog polugodišta 1976 godine dodaje se 8 % od treće deobe LD. Isplata ima se izvršiti istovremeno sa mesečnim obračunom za mesec junij 1976 god.

4. Usvojena je ocena sledećih otpisanih osnovnih sredstava:

— pisaača mašina Olympia 300 din,

— računski stroj Zagreb 120 din.

Otpisani će se strojevi pregledati još jednom i biće poslati poslovniciima.

5. Radnicima se za vreme noćne smene plaća regres na osnovu predloženog računa odeljenja društvene ishrane u visini razlike izmedju ekonomske cene toplog obroka i sume koji radnik doprinosi sam. Isplatu računa obavljajuće inansijski sektor na osnovu evidencije prisutnih na radu u noćnoj smeni.

6. Usvojena je promena statuta OOUR Mreža — dopuna predmeta poslovanja i daje se na konačnu potvrdu zboru radnika.

7. Usvojen je predlog otpisa potraživanja od preduzeća »Nada« Zrenjanin u iznosu od 174 din te otpis potraživanja od preduzeća »Servo Miha« iz renjanina u iznosu od 327,40 din.

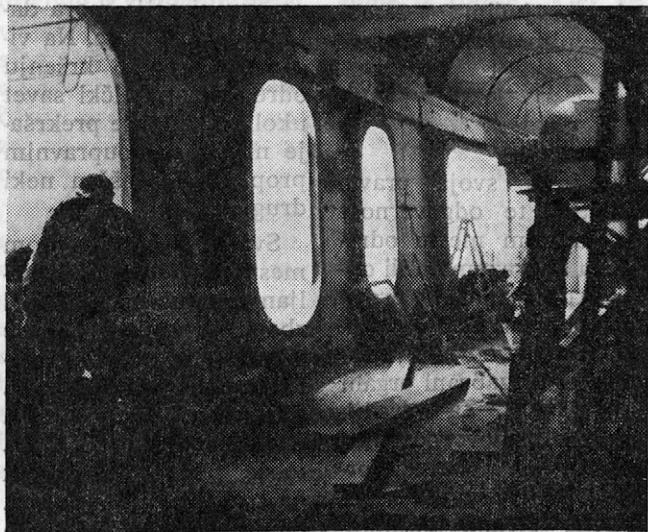
8. Usvojen je predlog pristupa ka društvenom dogovoru o društvenoj samozaštiti

u opštini Jesenice i samoupravnom sporazumu o formiranju komunalne interesne zajednice Hrastnik i Ptuj. Ostali predlozi samoupravnih sporazuma odbijeni su.

9. Kao pomo postradalim usled zemljotresa na području Tolmina i u Posočju radnici prodajnog sektora ustupaju doprinos u iznosu od jednodnevne zarade i u vezi čega radili su slobodnom subotom u mesecu junu dok radnici svih poslovnica ustupaju doprinos u visini prosečnog jednodnevnog zaslužka u 1975 god. Doprinos obračuna se uz isplatu LD za mesec junij i o tome obaveštavaju se svi zaposleni.

10. Podupire se preporuka društvenopolitičkih organizacija u vezi raspisa zajma za izgradnju puteva i ubrza upis zajma gde treba da sudjeluju svi radnici (u Sloveniji) Peka sa pola mesečnog dohotka.

11. Novčana pomoć za vreme dužeg bolovanja radnika se prema odredbama samoupravnog sporazuma o raspodeli dohotka, podeli sredstava za lične dohotke, o nadoknadi i primanjima isplaća radnicima čiji dohodak po članu porodice u 1975 god nije bio veći od 2.000 din mesečno. Ovakav dohodak po članu porodice najviši je cenzus za isplaćivanje dečijeg dodatka u SR Slovenj za 1976 god. Za obračun uzma se u obzir lični dohodak iz radnog odnosa i svi dohoci, koji se tretiraju kao lični dohodak, dohodak od poljoprivredne delatnosti uzima se obzir u visini katastarskog dohotka puta 14. Za prvo polugodište se radnicima isplaća novčana pomoć prema tom propisu uz isplatu LD za mesec junij 1976 god.

»PEKO« Ptuj za vreme adaptacije

NACRT ZAKONA O UDRUŽENOM RADU

MEDJUSOBNI ODNOSI U UDRUŽENOM RADU

a) Radni odnos

Nacrt zakona ponovo uvodi izraz radni odnos, to jest odnos između radnika u udruženom radu, koji uvažavaju pravo rada i upravljanju društvenim sredstvima.

Ugovor radnog odnosa za svakoga je slobodan, ravnopravan i pod jednakim uslovima. Opšti uslovi za stupanje u radni odnos jesu navršenih 15 godina i opšta zdravstvena sposobnost za rad. Radni odnos može se sklopiti, kada radnik podnese napisanu izjavu, da prima samoupravni sporazum o udruživanju radnika, samoupravne i druge propise, koje određuju prava, obaveze i odgovornost te statut. Svi pomenuti propisi svakome radniku moraju biti i uručeni.

Oblici radnog odnosa obzirom na vreme, za koje radni odnos sklopljen, ostaju nepromenjeni. Novo je samo to, da se sa pripravnici radni odnos sklopi za određeno vreme i u slučaju, da posle završenog pripravnika staza nema radnog mesta, radni odnos prestaje.

Radnik mora biti raspoređen na radno mesto, koje odgovara njegovoj stručnoj spremi odnosno radnim sposobnostima. Privremena ili trajna premeštaja između OOUR još uvek su mogući samo shodno odgovarajućim samoupravnim propisima.

b) Određivanje prava, obaveza i odgovornosti

Radnici svoja prava, obaveze te odgovornost na radnom mestu određuju sporazumom ili opštim propisom. O pravima, obavezama i o odgovornostima određuju neposredno izabrani organi upravljanja. Za određivanje o odgovornosti kršenja radnih obaveza formira se posebna neposredno birana disciplinska komisija.

Radna nedelja traje 42 časa ili najmanje 5 radnih dana.

Iz nacrtu zakona proizlazi i obezbeđenja socijalne i materijalne bezbednosti radnika, pravo odmora i počinka te bezbednosti rada. Svojevremeno radnika ne prestaje zbog služenja kadrovskog roka ili obavljanja javnih funkcija.

c) Odgovornost u vezi ispunjavanja obaveza

Za ispunjavanja radnih obaveza radnici odgovaraju disciplinski i materijalno.

Nacrt zakona određuje, koja su kršenja teža i za koja je moguća novčana kazna, samo je potrebno upotpuniti ih u samoupravnim propisima.

Za kršenje radnih obaveza narušiocima mogu biti izrečene sledeće kazne:

- opomena,
- javna opomena,
- premeštaj na drugo radno mesto,
- novčana kazna,
- prekid radnog odnosa.

Novo u zakonu jeste i to, da je disciplinska komisija formirana za čitavu radnu organizaciju i da mora biti određeni broj članova izabranih na predlog vjeća udruženog rada opštinske skupštine.

Zakon i sam određuje, ko može podneti odnosno zahtevati postupak. Zahtev mora biti uručen radniku a osnovna sindikalna organizacija mora dati svoje mišljenje. Na višem stepenu o kršenju određuje radnički savet ukoliko za lakše prekršaje nije u samoupravnim propisima ovlašćen neki drugi organ.

Svako, ko na radnom mestu ili u vezi sa obavljanjem rada namerno ili zbog nemarnosti nanese neku štetu, dužan je štetu u celini nadkondati. Ako radnik ne pristaje na nadkondatu štete OOUR može podneti postupak na sudu udruženog rada. Samoupravnim propisom može se odrediti i pavšal-

na nadoknada štete, ako prouzrokovana šteta utiče na radni proces i ispunjavanje obaveza drugih radnika i nije moguće tačno odrediti visinu nastale štete. Samoupravnim propisom određuje se i kada se uvažava pavšalna nadoknada štete i komisiju, koja o takvoj nadoknadi odlučuje.

Ako je prilikom rada šteta naneta radniku ovaj može zahtevati nadoknadu od OOUR.

d) Obezbeđenje prava

Radnik ima pravo, da zahteva obezbeđenje svojih prava. Zahtev mora podneti u roku od 30 dana, kada je saznao za kršenje svojih prava odnosno od dana, kada mu je bila uručena odluka, kojom su kršena njegova prava.

Odgovorni organ mora o radnikovom zahtevu odlučiti najkasnije u roku od 15 dana. Radnik ima pravo, da je prisutan, kada se vodi rasprava o njegovom zahtevu a odgovorni organ pre donošenja odluke mora tražiti mišljenje sindikalne organizacije.

e) Prekid radnog odnosa

Oblici prekida radnog odnosa ostali su isti kao dosada. U slučaju udruživanja OOUR ili tehnoloških unapređenja radniku radni odnos ne može biti prekinut.

UPRAVLJANJE DRUŠTVENIM SREDSTVIMA

Društvena sredstva jesu materijalna baza za sačuvanje i razvitak socijalističkih samoupravnih odnosa. Ustavom i zakonima određena su prava, obaveze i odgovornost radnika prema društvenim sredstvima. Društvena sredstva su materijalna baza za rad radnika i ostvarenje funkcija samoupravnih interesnih zajednica te drugih organizacija i zajednica i zbog toga na njih niko ne može stići pravo vlasništva.

Radnici raspoložu pravom a i obavezom upotrebe društvenih sredstava shodno s njihovim karakterom i namenom, da upravljaju tim sredstvima u svom ličnom, zajedničkom i opštem interesu, da ta sredstva čuvaju i obezbeđuju ih. Sva društveno pravna lica imaju pravo raspolaganja društvenim sredstvima, kojima upravljaju. Nije moguće otudjiti produkcijska, radna ili sredstva zajedničke potrošnje bez nadoknade.

III. deo zakona obradjuje

SAMOUPRAVNO ORGANIZOVANJE UDRUŽENOG RADA

Radnicima pripada pravo i dužnost organizacije OOUR:

— ako je deo, koji se organizuje kao OOUR, radna celina,

— ako se rezultat rada može izraziti kako vrednost u radnoj organizaciji ili na tržištu,

— ako je radnicima omogućeno ostvarenje njihovih društveno-ekonomskih i drugih samoupravnih prava.

OOUR može se formirati ukoliko su ispunjeni svi uslovi. Jedna OOUR ne može postojati nego može biti formirana kao radna organizacija bez OOUR.

Inicijativu za organizovanje može doneti društveno politička organizacija, društveno politička zajednica, samoupravni organi — uslove određuju zborovi radnika a o formiranju odlučuju radnici referendumom.

OOUR nije stalan oblik nego se prilagođava uslovima. Može se odvojiti od radne organizacije i udružiti se sa drugom OOUR ali samo skladno sa odredbama zakona i prema postupku koga određuje zakon. Zakonom je i određeno kada neka OOUR prestaje postojati.

Radna organizacija jeste obavezan oblik udruživanja OOUR — jeste

samoupravna organizacija radnika povezanih sa zajedničkim interesima i organizovanih u OOUR ili neposredno povezanih sa jedinstvenim radnim procesom. Zakon određuje postupak i uslove koje je potrebno prilikom formiranja radne organizacije, konstituisanju ili drugim statusnim promenama uzimati u obzir ili ispunjavati.

Organizacije udruženog rada mogu se udruživati u sastavljene organizacije udruženog rada, u poslovne zajednice, u SIZ materijalne proizvodnje, u zajednicu radnih organizacija ili druge zajednice. Za sve oblike udruživanja zakonom je određeno kada i uz kakve uslove moguće je udruživanje organizacije, kakvo je njihovo poslovanje i dogovaranje.

Najznačajnija novost kod radne zajednice jeste moguća podela iste, ukoliko su zakonom ispunjeni uslovi i organizacija delova u OOUR. Uslovi i konkretna područja rada gde se mogu formirati OOUR određuje zakon. Kakav će oblik imati radna zajednica odlučuju radnici OOUR. Radnici OOUR odlučuju i o temeljnom položaju, pravima, obavezama i odgovornostima radne zajednice. Medjusobna prava i obaveze radnici OOUR i SZSS određuju posebnim sporazumom.

U tom delu sporazum sadrži i poglavlja o delatnosti, firmi, nazivu i sedištu organizacije udruženog rada i OOUR, o zastupanju i pretstavljanju organizacije udruženog rada te upisivanju podataka u sudski registar, kada nisu predviđene neke bitne promene.

U glavi o poslovnoj tajni pre svega određena je veza radne organizacije, da poslovna tajna i postupci čuvanja budu određeni samoupravnim propisima. Zakon obavezuje radnike da čuvaju poslovnu tajnu.

Ivanka Horžen

VSE LE NI RELATIVNO

Pod tem naslovom je v DELU 2. julija izšel članek iz pod peresa Borisa Leniča. V njem hoče prikazati različne ocene gospodarskega položaja tekstilne in usnjarske industrije. Članek objavljamo v celoti, kot tudi odgovor nanj, ki ga je podal Božidar Meglič.

Nj dvoma, da smo Jugoslavlani — pa tudi Slovenci zadnji čas posebej ne zaostajamo — veliki mojstri besede. Sposobni smo, da z nekaj besedami ali celo z eno samo, povsem skrijemo ogenj, pa čeprav se iz njega že hudo kadilo. In to naše skrivanje z besedami je nemalokrat tako učinkovito, da mu tudi sami verjamemo.

Ko so delegati republiškega odbora delavcev tekstilne in usnjarske industrije razpravljali o gospodarjenju v svojih panogah v lanskem in prvi tretjini letošnjega leta, so si pomagali z obširno informacijo, ki jo je pripravil izvršni odbor združenja TOZD usnjarske predelovalne industrije pri gospodarski zbornici. Zanimivejši je kajpak del, ki govori o letošnjih prvih mesecih.

Usnjarsko predelovalna industrija — kot navaja gradivo — je v petih mesecih povečala proizvodnjo (glede na lansko obdobje) za 2,6 odstotka, kar bo zvišanju zaposlenosti za 3,3 odstotka pomeni, da je bila produktivnost za 0,7 odstotka manjša kot v istem lanskem obdobju. Če primerjamo samo oba meseca maja, je bil letošnji glede proizvodnje komaj za 85,1 odstotka lanske. In še produktivnost: ta je bila kar 16,6 odstotka nižja od tiste v maju 1975. Muhasti potrošniki se kaj malo zmenijo za težave usnjarsko predelovalne industrije in kupujejo vse manj. Zaloge se grmadijo. V prvih štirih mesecih jih je kar za 16 odstotkov več kot lani. Odločnejši premik pa je bil dosežen pri osebnih dohodkih: ti so bili letos marca kar za 22 odstotkov večji kot v istem mesecu lani.

In na čelu vseh teh in še nekaterih drugih številke stoji tista »naša sposobnost«. Dobesedno takole piše: Proizvodnjo usnjarsko predelovalne industrije v letošnjih prvih mesecih lahko ocenimo relativno ugodno.

Kdor to razume, naj pomaga! V šoli so nas učili — pa od takrat še ni tako dolgo in se stvari odtlej menda niso tako spremenile — približno takole; dobro gospodariti pomeni dvigovati storilnost, ob manjšem številu zaposlenih napraviti več in vse to kajpak tudi prodati. Pa sem menda sodi tisto, da si osebne dohodke delimo glede na uspešnost gospodarjenja, ne pa tako, da jih vi-

šamo, ker tako pač vsi počno in ker je življenje drago.

Ampak zajec bo menda v tisti čarodejni besedi »relativno« ugodno. Beseda pa je ravno pravšnja, da pove vse ali pa nič kot si pač kdo želi in mu bolj ustreza. Toda ta beseda je v našem primeru le preveč »kruta«. Bralca gradiva posebej še, če je to usnjarski delavec prav na začetku prevzame zadovoljstvo, dobra volja. Potem pa pridejo tiste zoprne številke. Ena za drugo, ena bolj črna kot druga. In prvi stavek, ki ji daje moč »relativnost« začneja plahneti. Počasi a vztrajno se prvotni stavek spreverča v nasprotje in ob koncu številke se ne da ugotoviti nič

drugega, ko da je gospodarjenje v teh prvih mesecih leta 1976 izredno slabo, celo kritično.

»Relativno ugodnost« pa so sestavljenci očitno opravičili na račun drugih panog industrijske proizvodnje, ki so še v večjih škripcih. Zgolj ugotavljanje, da je nekdo še slabši, pa prav nič ne pomaga.

In tako se zdi, da prvi stavek ni bil optimistična ocena, poskus psihično pripraviti bralca gradiva na udarce, ki jih v nadaljevanju neizogibno prinašajo številke, pač pa svojevrstno zavajanje, ki v naslednjih stavkih še poveča moč udarca ob trdna tla. Nič čudnega, če se komu zdi celo nedostojno norčevanje iz ljudi, ki jim je gradivo namenjeno. To pa niso samo sindikalni in drugi funkcionarji temveč vsi delavci te panoge.

RELATIVNA MERILA

Ni dvoma, da nismo vsi Jugoslavlani veliki mojstri besede. To nam dokazuje tudi tovariš Boris Lenič v prispevku VSE LE NI RELATIVNO, ki je bil objavljen v Delu v petek, dne 2. 7. 1976 na tretji strani.

S svojim necelovitim prikazovanjem gospodarskega položaja usnjarsko predelovalne industrije, ki izvira iz nepoznavanja in uporabljanja relativnih meril, je izkrivil pravo sliko dejanskega polo-

žaja panoge, hkrati pa ni navedel ustreznih rešitev, kar pa bi bilo gotovo preveč pričakovati.

Usnjarsko predelovalna industrija je del celotnega gospodarstva, zato je nujno, da se splošne tendence gospodarjenja zrcalijo tudi v njej. Če je celotna proizvodnja v prvih petih mesecih, zaradi več alj manj znanih vzrokov upadla za 1,8%, potem je uspeh, da je v tej panogi narasla za 2,6%, četudi se je

zaposlenost povečala za 3,3% in je zato produktivnost upadla za 0,7%, medtem ko je v celotni proizvodnji upadla produktivnost za 1,8% (v primerjavi s prvimi petimi meseci preteklega leta, po informaciji izvršnega odbora združenja TOZD usnjarsko predelovalne industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije, ki jo navaja tovariš Lenič). Pri produktivnosti pa velja še posebej poudariti, da v primerjavi z evropskim svetovnim nivojem ne zaostajamo, ampak nasprotno da npr. v obutveni industriji že posegamo v sam vrh evropske lestvice produktivnosti, kar dokazujejo zelo dobri rezultati v izvozu, saj (po podatkih iz gradiva) izvozimo za 7,9% skupnega izvoza industrijskih izdelkov, uvoz pa je precej manjši in je 3%. Pri tem gre upoštevati še velike carinske dajatve, ki so se prav letos občutno povečale in dosegajo 35%, za opremo celo 50%, medtem ko je izvozna premija le 16%.

V omenjenem gradivu je še posebej poudarjeno, da je mesec maj nerealen za primerjavo, ker se je prav lani v tem mesecu proizvodnja, ki ima sicer sezonski značaj, zelo dvignila (za 20% v primerjavi s poprečjem leta 1974) in zato letos ni bilo realno pričakovati dviga proizvodnje v tem mesecu, ampak njen relativen padec, s tem pa tudi padec produktivnosti. Ugotovimo lahko, da mesec maj ni reprezentativen.

Osebnih dohodki so narasli za 22%, kar pa zaostaja za rastjo življenjskih stroškov

in so še vedno za 8,2 (po podatkih iz gradiva) nižji od povprečja celotne industrije. Za temi osebnimi dohodki zaostajata samo še tekstilna in lesna industrija. Ker je usnjarsko predelovalna industrija delovno intenzivna in ker je veliko dajatev izračunanih na delavca, je razumljivo, da je ta panoga relativno bolj obremenjena, kot delovno manj intenzivne panoge.

V gradivu je še natančneje obdelanih veliko pomembnih podatkov, vendar ni moj namen prepisovanja celotnega gradiva, pač pa bi rad opozoril na nesprejemljiv odnos tovariša Leniča do pisanja o problemih, ki jih premalo pozna ali jih ne razume. Z njegovim komentarjem pa so sprožena vprašanja celotne slovenske dejavnosti in še posebej delavcev usnjarsko predelovalne panoge, ki se sprašujemo, zakaj naši naporji niso primerno družbeno ovrednoteni tudi s primernim prispevkom, kar bi nas vzpodbudilo še k večjim delovnim naporom, da bodo postali rezultati iz ocene »relativno ugodno«, ocenjeni kot zelo uspešni. Za take uspehe pa bo poleg našega dela potrebno še, da bomo vsi v naši družbi še nadalje prispevali vsak svoj delež v dograjevanju samoupravnega družbeno ekonomskega sistema.

Na koncu ne gre prezreti še ploho pikrih in tudi neresničnih sodb in besed, ki jih navaja tovariš Lenič, ki se je postavil za delavce usnjarsko predelovalne panoge, žal na napačno stran.

Božidar Meglič

ZNAČILNOSTI UVOZA

Polletni obseg uvoza v naši delovni organizaciji nam kaže več značilnosti. V primerjavi s prvim polletjem lanskega in predlanskega leta kaže na rahlo stagnacijo, čeprav se je absolutna vrednost uvoženega blaga povečala, moramo pa ob tem upoštevati zmanjševanje vrednosti dinarja (inflacija doma) in svetovne inflacijske procese, ki se odražajo v povečevanju cen vseh materialov in opreme. Druga značilnost je prestrukturiranje uvoza. V zadnjih dveh letih je vse močnejše naraščal uvoz kemikalij predvsem za TOZD Poliuretana izdelki, bistveno pa se je zmanjšal uvoz osnovnih materialov predvsem usnja. Tako kemikalije predstavljajo že več kot polovico vrednosti uvoza.

Stagnacija in prestrukturiranje uvoza sta predvsem posledica močnih

administrativnih omejitev uvoza v naši državi v zadnjem obdobju, o čemer smo že pisali, na drugi strani pa bistvenega povečanja kapacitet v TOZD Poliuretana izdelki in spreminjanje tehnologije, boljše oskrbe na domačem tržišču in visokih cen na zahodnem tržišču.

Vse bolj narašča tudi uvoz rezervnih delov za tekoče in investicijsko vzdrževanje, kar nas opozarja na zastarevanje naše opreme, ki pa je zaradi ostrih omejitev le težko nadomeščamo in moderniziramo. Povečanje uvoza rezervnih delov pa gre tudi na račun poglobljenega poslovanja z našimi kooperanti, kar pa bomo morali natančneje upoštevati v naših kalkulacijah in medsebojnih dohodkovnih odnosih.

Čeprav izkazujemo relativno ugodno sliko uvoza, še posebej v primerjavi z močno povečanim izvozom na zahodno tržišče, pa velja opozoriti na dejansko večje potrebe in dobave blaga za reprodukcijo iz zahodnih dežel v obliki dodelavnih poslov, ki pa ne štejejo v dejanski uvoz, ker gre začasno uvoženo blago nazaj v obliki končnih izdelkov.

Uvoz opreme je v letošnjem letu vezan na izvoz obutve, poleg drugih strogih omejitev, ki jih je sprejel ZIS, da bi uravnovesil našo trgovinsko bilanco s tujino oziroma zmanjšal njen primanjkljaj, ki ni pokrit z devizami zdomcev in turizma.

Na splošno lahko zapišemo, da zaostrirove uvoznega režima prinaša red na tem področju, četudi

včasih na škodo nekaterih delovnih organizacij med katere gre šteti tudi našo, saj moramo večkrat z velikimi naporji in stroški premestiti posamezne stranske vplive administrativnih omejitev v korist naše panoge in celotne družbe. Najbolj dramatičen je uvoz krep gume iz Italije, kjer se nenehno porajajo novi in novi problemi, ki pa bi lahko odpadli, če bi se naše gospodarstvo tesneje povežalo z deželami v razvoju v tem primeru s Sri Lanko, ki proizvaja osnovno surovino, v Italiji pa jo le dodelajo.

Do konca leta pričakujemo isto raven uvoza kot lani, kar bi bil zelo lep uspeh in prispevek k celotnim družbenim prizadevanjem za zmanjšanje uvoza oziroma uravnovešanja trgovinskih in plačilnih bilanc s tujino po posameznih republikah in še ožjih enotah.

Božidar Meglič

NAVLAČENOST S ŠTIKRO POŠKROBLJENOST	S PROSTIM OČESOM NEVIDNI PLANETI	POPOLNA TIHOTA, MIR	KATRAH	ANA - V DALMACIJI	BERI ČEVČAR?	SODOBNI ITALIJANSKI KIPAR (MARINO)	KIRURŠKO DELO	ČLAN RADIKALNE STRANKE	IVICA RADON	SLJEZIKO-SLOVEC IN PREVAJALEC (JURI) 1914-1927	UMETNIKOVA DELAVNICA		
KREMA, MAŽA					POBIJANJE, MORITEV								
SODOBNO ZDRAVILO, ANTIBIOTIK	S				PRISTROJ, NAPRAVA								
ŽELEZARNA PRI CELJU					ŠOLSKA OCENA				PAVEL ERLAH				
ATLETSKA DISCIPLINA BOSILJKA PERKO				SLOVENSKI BIOLOG (MIROSLAV)	IZRAELSKA LUKA (DALJŠA OBLIKA)	1			EMIL LUDVIGER UGANIKARSTVO				
					KOVINA ZA NIKLANJE STARODRUMSKI STENOGRAF								
POVEDEK V SLOVNICI	RODBINA	OS. DOHODEK	NAVJAHANE	OTOK PRI SILBI									
POZITIVNO JEDRO VODIKOVEGA ATOMA				O	DRUGO IME ZA CINIKE					IME IGRALCA RANERJA 6. SKLOH V LATINSČINI	RUDNINA RUMENKASTE BARVE, VRSTA MAVCA	DOPISUJ V ČEVČAR!	
SKUPNO IME ZA RODILNE ORGANE					MOŠKO IME	D	OTOČJE OB ŠKOT. OBALI NAPLAČILO, PREDUJEM		R	A	GABRIJEL SMOLEJ CELJSKA TOV. ETERICIHOVA	ORODJE ZA KOPANJE	
EMA DEŽELAK		PREBIVALEC ČICARIJE RADIKAL IZ METANA			REKA MED NDR IN POLJSKO ZVIŠANJA, NOTA, D'		OBROČEK, KI OBIJEMA ČEV. BLAGO ZA DELOV. HALJE						
DOMAČIJA			KRAJ PRI KRANJU PERNATE ŽIVALI				TRČENJE AKUTNO ZNAMENJE			AVION DEL STATEV			
TRESKA			LEVI PRITOK ETIOPSKI KNEZ				TROP. RASTLINA, ALOJA ČIMDOŠOV AVTO			OMLAČEN SNOP ŽITA GORSKI RESEVALNI ČOLN			
SOLISTKA NA KITARO							ZAPUSČINA ZA UMRLIM EVA RAS			S			
IME PEVKE ZUBOVIČ					UMETNIŠKI DELAVEC						KIČAST PREDMET		
STAROGRŠKI FILOZOF IN MODRIJAN				S								ŽEN. IME (EVICA)	OČE

REŠITEV KRIZANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Vodoravno: IKEBANA, SRK, ROTATOR, PAR, OBIR, BUTICA, ALA, ARIJ, KOLEKTIVNO NA LETNI ODDIH, PERO, CR, ONEGA, ČOPEK, EK, VRATAR, TOR, EMONA, KATAR, AS, PARE, VAN, RIO, EB, DE, JS, LJADOV, LOOS, ATENTAT, JATE, ANORMALNEŽ, ENA, ADIŽA, OZEBLINA, PLEN, RISAR, LAMAIZEM, LECT.

Tudi pri reševalcih križanke se je poznala pred-

dopustniška mrzlica. Prejeli smo samo 43 rešitev križanke. Zreb je nagrade razdelil takole:

- 80 din — Jerala Marija, splošni sektor
- 60 din — Koder Franc, obr. mehanična
- 40 din — Bečan Mileana, reklama
- 20 din — Ivanka Hvalica, upokojenka
- 20 din — Gregl Ivica, Brežice

Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo do 31. avgusta letos.

Uredništvo

PRIŠLI

V TOVARNO

- V orodjarno: Uzar Aleksander;
- V izdelavo zg. delov obutve 550: Bosnar Štefanija;
- V elektro delavnico: Verč Stojan;
- V splošni sektor: Lombar Marija, Kasumović Mina, Močnik Boštjan;
- V poliuretan: Tavželj Janez, Kodorović Štefan;

V PRODAJNO MREZO

- Celje I.: Pušnik Breda;
- Celje II.: Pintar Ida;
- Jesenice: Podlipnik Pavla, Medved Vanda;
- Kranj I.: Pogačnik Viljem;
- Kamnik: Podbelšek Nada;
- Maribor I.: Mlinarič Konrad;
- Slovenska Bistrica: Jelen Marija;
- Tržič I.: Lukanec Milan;
- Zalec: Miklavc Nuša;
- Slavonski Brod: Vidaković Marija;
- Split: Juretin Ivo;
- Varaždin: Brezovec Tonka;
- Beograd I.: Trmčić Miodrag, Zunić Milenko;

- Zemun: Abadžija Branislav;
- Sarajevo: Smailhodžić Mirsad;
- Skopje II.: Mišovka Gordana;

ODŠLI

IZ TOVARNE

- Upokojitev: Tišler Marija, Jerman Ivan;
- Po želji delavca: Fenc Pavel, Veternik Olga, Ugljanin Izeta;

V JLA: Studen Vinko, Ravnik Branko, Mudrič Rado, Leban Jože, Gros Vinko, Ribnikar Stanko; Po pismenem sporazumu: Kovačec Jožica, Hafner Zdenka, Stojanović Teodor;

IZ PRODAJNE MREŽE

- Kranj I.: Likar Ljubica, Pogačnik Viljem;
- Beograd II.: Sekulić Borivoje;
- Kosovska Mitrovica: Selmanij Fuad;
- Subotica: Vuković Ivan;

NAŠI 50-LETNIKI

- ANA HLEBČAR — kontrolor gumi podplato v gumarni
- MARIJA KOŠIR — referent uvoza v nabavnem sektorju
- FRANC POVALEJ — predelavec in izravnalec delovnega takta
- IVAN PRAPROTNIK — samostojni skladiščnik v nabavnem sektorju
- VERA ŠPAROVEC — obžigalec napetnikov v oddelku plastika

Naše čestitke!

»ČEVČAR«, glasilo delovne skupnosti tovarne obutve »PEKO« — Ureja uredniški odbor: Dragica Bogataj, Slavko Hvalica, Milka Meglič, Nataša Meglič, Anton Simonič, ing. org., Marija Slapar, Tadej Wellguny, dipl. ing. arh. — Glavni in odgovorni urednik Marija Slapar — Naslov uredništva: PEKO Tržič — Telefon 50-260, int. 217 — Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj, v 3500 izvodih — Izhaja enkrat mesečno — List dobijo člani delovne skupnosti brezplačno.

ANALIZA DELOVNIH MEST

V prejšnji številki smo govorili o razporejanju delavcev na delo in menili, da je za sistematično zaposlovanje in razporejanje delavcev nujno poznati kandidata, ki se želi zaposliti in delovno mesto, ki ga želi zasesti. Podrobno smo si ogledali spoznavanje kandidata, danes pa se bomo ustavili pri sistematičnem pristopu k zbiranju in organiziranju informacij o delovnih mestih. Ta tehnični postopek je analiza delovnih mest. S to metodo ugotavljamo:

1. Iz kakšnih nalog je delo sestavljeno?
2. S kakšnimi postopki se te naloge izvršijo?
3. V kaknih pogojih se delo vrši?
4. Kakšne telesne ter psihične lastnosti delo zahteva?

Da dobimo odgovor na ta štiri vprašanja, mora analiza delovnih mest vsebovati naslednje podatke:

- naziv delovnega mesta,
- opis dela, delovnih aktivnosti, postopkov in nalog,
- podatki o fizikalnem okolju,
- podatki o socialnem okolju,
- fizikalni aspekti dela (ure dela, izmene),

— pogoji zaposlitve (način nagrajevanja, možnost napredovanja),

— fizične lastnosti, ki jih mora delavec imeti za uspešno opravljanje dela (teža, višina, moč itd.),

— psihične lastnosti, potrebne za uspešno opravljanje dela (sposobnosti, interesi, spretnosti itd.),

— ostali podatki o delavcu (potrebne delovne izkušnje, potrebna izobrazba itd.).

Do teh podatkov lahko pridemo na več načinov. Osnovna metoda za analizo delovnega mesta je: sistematično opazovanje delavca pri delu in opazovanje objektivnih pogojev, v katerih se delo vrši. Glavna pomanjkljivost te metode je ta, da opazovalec lahko prezre kako bistveno stvar, preveč pozornosti pa posveti slučajnim in nebitnim podrobnostim, zato je treba podatke lastnega opazovanja dopolniti s podatki, ki jih dobimo z intervjujem s tistimi ljudmi, ki dobro poznajo delo (mojster, obratovodja, izkušen delavec na tem delovnem mestu).

Intervju predstavlja torej drugo metodo za analizo delovnih mest, ki pa ga lahko nadomestimo z vprašalnikom. Za zbiranje podatkov o telesnih in psihičnih zahtevah de-

lovnega mesta je najbolj koristno proučevanje momentov, ki vodijo do uspeha ali neuspeha na nekem delovnem mestu. Poleg teh glavnih metod se pri analizi delovnih mest pomagamo še s proučevanjem različnih publikacij o delovnem mestu in proučevanjem opreme in materiala. Možna metoda pa je tudi ta, da sami delamo na delovnem mestu, ki ga analiziramo. Vsaka teh metod ima določene prednosti in seveda tudi pomanjkljivosti. Najbolje je, da uporabljamo več metod in na koncu podatke združimo oziroma dopolnimo ene z drugimi. Priporočljivo je, da za analizo delovnih mest sestavimo tim štirih ali petih oseb (inženir, tehnolog, zdravnik, psiholog in mojster ali obratovodja). Tak tim je sposoben, da vsako delovno mesto prouči in analizira z različnih vidikov, sodelovanje članov tega tima pa omogoča izogibanje enostranosti.

Informacije, zbrane z analizo delovnih mest, dajo izhodišče za reševanje najrazličnejših problemov. Kot smo že omenili, so analize delovnih mest potrebne pri pravilnem nameščanju in zaposlovanju delavcev. Omogočajo nam odkrivanje zahtev delovnih mest in s psihološkim pregledom

lahko ugotovimo, v kakšni meri posamezni delavci ustrezajo tem zahtevam. Tudi takrat, če se razporejanje ljudi vrši brez predhodnega proučevanja psihofizioloških lastnosti ljudi (brez psihološkega pregleda), je analiza delovnih mest koristna. Vemo, da je eden izmed pomembnih vzrokov neuspeha pri delu prav nepoznavanje dela, kar večkrat privede do napačne izbire poklica oz. delovnega mesta. Na osnovi analize delovnih mest lahko tistim, ki se odločajo za poklic, nudimo izčrpane informacije o zahtevah določenega dela, o trajanju šolanja oziroma usposabljanja, o možnostih zaposlitve in napredovanja, o nevarnostih, ki jih delo povzroča itd. Vendar pa analiza delovnih mest ni koristna samo pri nameščanju delavcev. Njene rezultate lahko uporabljamo pri poklicnem usposabljanju za izdelavo programov in za organizacijo profesionalnega treninga. Poseben pomen ima analiza delovnih mest za organizacijo tehnične zaščite dela, za izboljšanje delovnih metod in za notranjo organizacijo dela v podjetju. Rezultati analize delovnih mest so koristni tudi pri zdravniškem pregledu ljudi, ki se sprejemajo na delo, še posebno pri

tistih, ki imajo razne telesne pomanjkljivosti. Če zdravnik razpolaga s podatki o zahtevah, ki jih konkretno delo postavlja pred delavca, bo lahko vsakemu telesno prizadetemu delavcu poiskal ustrezno delovno mesto, in to tako, kjer bo lahko delal in uspeval kot vsak drug.

Za lažje izvajanje analize delovnih mest so izdelane različne sheme, ki vsebujejo rubrike o osnovnih momentih, na katere mora biti pozoren izvajalec analize. Če želimo, da nam analiza delovnih mest predstavlja osnovo za reševanje vseh glavnih problemov, ki se pojavljajo pri usklajevanju človeka in dela, mora biti izčrpna in konkretna. Glede na to, da se tehnika dela neprestano izpopolnjuje in spreminja, je treba tudi podatke, dobljene z analizo delovnih mest neprestano spreminjati in dopolnjevati.

Od analize delovnih mest v glavnem pričakujemo le napotke, na kaj moramo pri zdravniškem in psihološkem pregledu delavcev v prvi vrsti paziti. Praksa pa je tista, ki bo pokazala, v kakšni meri so ti znaki in napotki resnični predpogoj za uspeh na analiziranem delovnem mestu.

Breda Eržen

LITERARNI KOTICEK

POLNOČ

*V molk zakopana je ulica tiha,
prek starih se hiš mesečina razliva.*

*Izgubljeni človeški glasovi,
zasekali so se v sanje.*

*Zablodim v lastno praznino,
poslušam in iščem,
kje svoj mir bi dobil?*

*Blaženost samotnih ur noči,
odkril sem v kotu praznine.*

*Ostal sem večno
zakopan v spominih.*

Rapsod

Novost na knjižnem trgu

Franc ŠETINC: IZGNANCI

Množično izganjanje Slovencev sodi med najpomembnejše ukrepe okupatorja za uničevanje slovenskega naroda. Med štirimi skupinami Slovencev, ki so jih nacisti nameravali izgnati že leta 1941, je bilo tudi prebivalstvo v obmejnega pasu ob Savi in Sotli.

Slovenski izgnanci so morali na svoji trnovi poti izgnanstva iti skozi več kot tristo nemških taborišč v raznih nemških, poljskih in francoskih pokrajinah od Šlezije do Alzacije. V tej množici

slovenskih izgnancev je bil tudi mladi Franček Šetinc, pisec te knjige. Trnovo pot izgnanstva si je neizbrisno vtisnil v spomin in o njej nam je do sedaj že marsikaj zanimivega razodel v svojih spominskih člankih. Prva njegova izpoved je bila Šlezajska kronika, ki je izhajala v Našem delu v letih 1951 — 1952. V Šlezijo se je vrnil kot politični delavec, da se seznanj s spomeniki davne poljske preteklosti in uspehi povojne poljske graditve. Vendar ga je srce vleklo z neizmerno silo v kraje, kjer so med poslednjo vojno živeli in trpeli

slovenski izgnanci. Prav zato se bo s to doživetjo in prepričljivo izpovedjo gotovo seznanil širok krog bralcev.

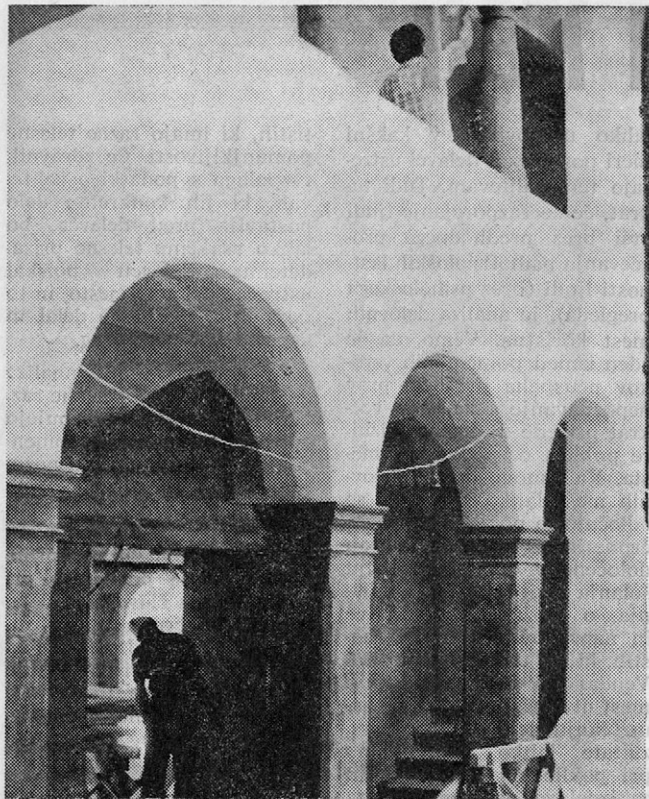
ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta Franca Primožiča, se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz delovne enote 512 za izrečena sožalja in podarjeni venec. Hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Hčerka Minca z družino

V okviru Tedna Komunista na temo »Človek, delo in kultura« je bila v učilnici slikarska razstava naših sodelavcev. Razstavljali so: Veno Dolenc, Viktor Klofutar, Bojan Kranjc, Ivan Lavsegar, Dušan Premrl, Ivan Valjavec in Jožica Zaletel.

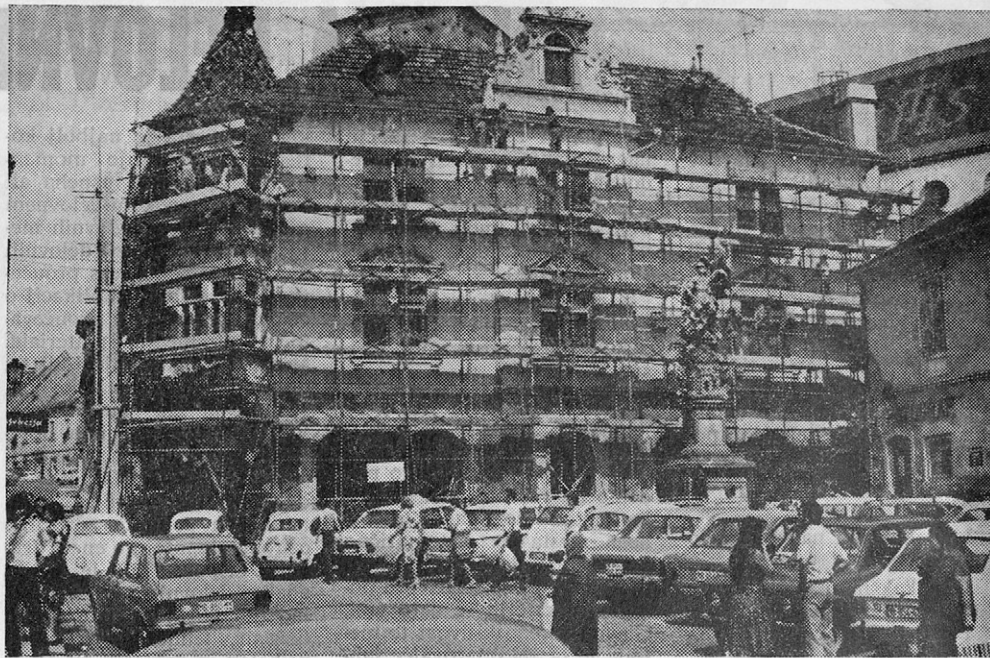

Značilnost prodajalne — arkade

Ptuj je dobil za svoj občinski praznik 7. avgust prenovljeno in povečano prodajalno Peko. Razširjena in prenovljena trgovina ima 350 kv. metrov prodajnih površin. Vsak oddelek — moški in ženski je zaključena celota. Takoimenovani sistem PREDIZBIRE pa omogoča kupcu pregled nad vsemi artikli, ki so v prodaji. Prodajalna je v zgodovinsko zaščiteni stavbi, ki predstavlja

obdobje v katerem je bila grajena.

Investicija obnove ni majhna, prepričani pa smo, da jo bo kolektiv opravičil. Ne smemo namreč pozabiti, da je prodajalna Ptuj dosegla lani »milijardo« prometa na 90 m² površine. V prenovljeni prodajalni bodo prodajali tudi blago iz dodatnega programa. Na voljo bo tudi športna konfekcija, dežniki, izdelki usnjene konfekcije in galanterije.

PTUJ - PRODAJALNA »PEKO« V NOVI PREEBLEKI

TRŽIČ — PRAZNIK OBČINE

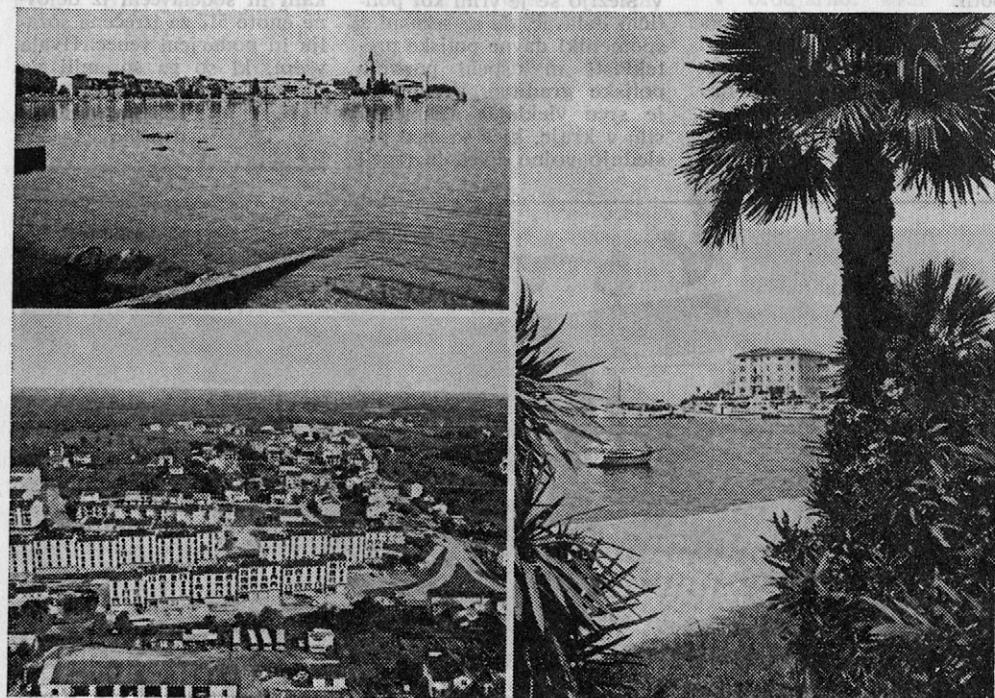
5. avgusta praznuje naša občina svoj praznik v spomin in počastitev prvih žrtev, ki so pred 35. leti padle v borbi z okupatorjem v Verbičevi koči pod Storžičem.

Praznovanje je trajalo od torka, ko so se začele športne prireditve, do nedelje. Na četrtkovi slavnostni seji obeh zborov so podelili plakete mesta Tržič. Srebrno plaketo je dobil tudi Ivan Gregorc — nadmojster v montažnem oddelku 521.

Tržič pa je za letošnji občinski praznik pridobil: avtomatsko telefonsko centralo s 500 priključki, novo avtobusno postajo z restavracijo in kegljiščem, Lom pa je dobil novo avtobusno progo.

MS

NASVIDENJE NA PRIREDITVAH »ŠUŠTARKE NEDELJE«

Vsem, ki so nam poslali dopustniške pozdrave, najlepša hvala! Uredništvo!